

Doodgewone Limburgers over de Tweede Wereldoorlog

Dat ze schaars worden, weten we allemaal: de getuigen die nog helder van geest zijn en de Tweede Wereldoorlog uit de eerste hand kunnen vertellen. Het is nu bijna 73 jaar geleden dat het meest dodelijke, gruwelijke en ingrijpende conflict dat zich ooit op deze aardbol heeft afgespeeld, voor België begon. Willen wij dit stukje mondelinge geschiedenis nog redden, dan moet het snel gaan. Dat beseften ze twee jaar geleden ook in Noord-Limburg. Sindsdien verzamelde historica Evelien D'Haese (26) in opdracht van Erfgoed Limburgse Kempen maar liefst 40 getuigenissen. Ze interviewde, samen met de lokale heemkringen, mensen zoals u en ik. Geen soldaten, geen verzetshelden, geen collaborateurs. Dit is het verhaal van doodgewone Limburgers die de Tweede Wereldoorlog ontdoen van al zijn mythes. "Want er is niks schoons aan oorlog."

i Alle interviews worden gepubliceerd op www.erfgoed-plus.be

i Op de website www.soldatenlaarzenenkauwgom.be kan u terecht voor interviews en prenten van Erfgoed Limburgse Kempen

Hoe was het dagelijkse leven tijdens de Tweede Wereldoorlog? Journalisten Mireille Maes, Timmie van Diepen en Jan Bex interviewden zes getuigen. De reportages verschijnen deze week in uw krant.

LEOPOLD VEREECKE DOOK ONDER OM NIET IN DUITSLAND TE MOETEN WERKEN

"Ik had bijna altijd schrik"

LEOPOLDSBURG - Met een trekharmonica heeft hij Gabriëlle, zijn vrouw, voor het eerst ontmoet. Met die 'monica' ontmoet hij ons zoveel jaren later. Hij zegt dat hij verlegen is, maar het deuntje is loepzuiver. "Van Louis Armstrong", zegt hij. Liedjes die hij nog thuis in de keuken speelde. Waar de jeugd van de Boskant tijdens de oorlog, bij gebrek aan ongeveer alles, danste. Deuntjes die hij ook bovenhaalde voor de Engelsen in café 't Fortje terwijl hun collega's nog slag leverden om Hechtel. "Den oorlog? Het leven werd pas mooi erna."

Een mens zou het niet vermoeden, maar Leopold - Pol - Vereecke is van 7 november 1922. Is dus de 90 voorbij. Geboren aan de Boskant, vlakbij 't Kamp, Leopoldsburg. Nu woont hij twee huizen verder. De wereld was nog klein. De radio het topmedium. Daarop was muziek te horen, van Louis Armstrong en zo. En in het geniep kon je er ook op horen wat de echte toestand in de wereld was. "Toen de oorlog uitbrak was ik 17,5." Een jongeman dus voor wie het leven net zou beginnen. Vaak ook de mooiste jaren van een leven: "In feite heb ik vooral schrik gehad tijdens de oorlog."

Wat deed je op 10 mei 1940?

"Op 10 mei, om 8 uur 's morgens, hebben de Duitsers het Kamp gebombardeerd. Ik ging al niet meer naar school, ik werkte al als gast in de bakkerij van een tante, de jongste zus van m'n moeder. Of ik hielp thuis mee. Zo nauw stak dat allemaal niet. De meeste schade was wel in de kazerne, maar toch. Henri, een man uit de buurt is erin gebleven. Wij zijn toen met het gezin de wei hierachter ingevlucht."

Je was bijna 18. Moest je het land niet verdedigen?

"Ik was de derde van zes. Mijn twee oudere broers waren al gemobiliseerd. Die tiende mei kwam de garde, de veldwachter, alle mannen tussen 16 en 35 jaar oproepen. We moesten ons aanmelden. En ik ben meegegaan. Van Hasselt naar ergens in Vlaanderen. We stonden onder militair bevel, we kregen ook eten van het leger, maar een opleiding heb ik nooit gehad. Dat was allemaal nogal geïmproviseerd. Uiteindelijk heeft mijn actieve oorlog 14 dagen geduurd."

Heb je uiteindelijk gevochten?

"Nee. Met een zevental jongens van de Boskant zijn we tot een Noord-Franse havenstad geraakt. Was het Duinkerke? Calais? Ze stond in elk geval helemaal in brand. Dat was rond 28 mei toen België capituleerde. In feite trok niemand zich veel van ons aan. Het was chaos, plan trekken. Ik herinner me een kazerne, niet ver van de grens, waar we gebombardeerd wer-

Leopold 'Pol' Vereecke met zijn 'monica'. Na de oorlog werd hij postbode in Leopoldsburg. "De oorlog? Een tijd dat we vooral niet vrij waren."

Foto Raymond LEMMENS

den. Een kameraad trok me tegen een schutting. *Als we hier blijven, blijven we dood*, zei een al wat oudere gast. Zo werd beslist naar huis te gaan. Te voet. We sloepen in velden en schuren. In Aalst heb ik de bus naar Hasselt genomen. In Kermt ben ik afgestapt, heb daar een fiets gekregen en zo ben ik thuis geraakt. Een nicht van mij, thuis langs, verwittigde m'n moeder: *Tante P'lien, Pol is terug!* Moeder was gelukkig. In feite was er thuis niets veranderd. Alleen mijn schoenen waren helemaal versleten."

Helemaal niets veranderd?

"Plots moesten we veel meer moeite doen om aan eten te geraken. Alles werd schaars. Er werd koren bijgeplant, aardappelen... Honger heb ik niet geleden. Vader kon wel blijven werken voor de elektriciteitsmaatschappij, maar met die rantsoenzegels, voor brood en vlees en zo, kwam een gezin niet toe."

Jonge mannen werden anders ook opgeroepen om in Duitsland te werken. "Ik heb ook zo'n oproepingsbrief gehad. In 1942. Ik moest me melden

in Hasselt. Ik ben niet gegaan. Thuis waren ze zeer anti-Duits. Ik denk trouwens niet dat er veel gecollaboreerd is geweest hier aan de Boskant. Ik ben trouwens nog altijd koningsgezind."

Ben je dan ondergedoken?

"Zoals ongeveer iedereen toen. Van alles heb ik toen gedaan: gewerkt voor opzichter Reynders in een domein van minister Moyersoen. En als kermisgast voor een voorreiziger die een paardenmolen had."

Verdiende dat goed?

"Een boterham, ja. En een onderkomen. Ik heb nooit een frank gezien. Hoe was dat toen? Met niets waren we content. En thuis was dat dan ook weer een mond minder. Voor de rest sliep ik her en der bij nonkels en tantes. De Duitsers zijn me gelukkig nooit komen zoeken. Wel moest ik altijd op mijn hoede zijn. Als ik ergens Duitsers zag, deed ik wel een omweg. Dat was het vervelende van de oorlog: je moest altijd oppassen. Je was nooit vrij."

Heb je iets geweten van een kamp in het Kamp? Een concentratiekamp voor

politieke gevangenen?

"Weinig. Maar een vrouw uit Epepegem, die mijn broer voor de oorlog als milicien had leren kennen, had onthouden dat hij uit Leopoldsburg kwam. Ze was getrouwd met een Engelsman. Die zat hier gevangen. Op een dag stond ze bij ons voor de deur. Ze is hier blijven logeren. Zo kon ze af en toe contact hebben met haar man. Onze familie is altijd bevriend gebleven met haar."

Wanneer kwam er weer hoop?

"Vanaf de landing in Normandië. Dat wisten we snel. En toen ging het ook snel."

Is hier fel gevochten met de Bevrijding?

"Hier eigenlijk niet. Maar ik zie nog altijd de bombardementen van de Engelsen op de koolmijn van Beringen. In Hechtel is er familie van Gabriëlle, mijn latere vrouw, neergeschoten."

En na de oorlog?

"Toen werd in feite alles beter. Echt waar, het leven werd pas mooi na de oorlog. We konden bijvoorbeeld eindelijk weer dansen."

i Morgen deel 4: FRANS PEETERS UIT HEPPEN